

КОНВЕНЦІЯ МІЖНАРОДНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ № 184 «ПРО БЕЗПЕКУ ТА ГІГІЄНУ ПРАЦІ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ» ТА ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ

Т.С. НОВАК, кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри аграрного, земельного та екологічного права
імені академіка В.З. Янчука,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
E-mail: tomanovak1980@gmail.com

Анотація. У статті проаналізовано Конвенцію Міжнародної організації праці № 184 «Про безпеку та гігієну праці у сільському господарстві» як одного з основних джерел міжнародно-правового регулювання відносин із охорони праці у сільському господарстві та визначено ступінь врахування її положень у національному законодавстві.

Виявлено, що Конвенція № 184 має комплексний характер та охоплює фактично всі аспекти врегулювання відносин із охорони праці в сільському господарстві – від національної політики в галузі безпеки та гігієни праці, встановлення вимог безпеки при експлуатації обладнання, здійснення технологічних операцій в тваринництві й рослинництві, відображення особливостей праці неповнолітніх і жінок та до регламентації питань організації робочого часу, страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Цей міжнародний акт фактично закладає галузеві основи охорони праці у сільському господарстві нашої держави, а виконання взятих на себе Україною зобов'язань за ним – умовою забезпечення конституційного права осіб, зайнятих у сільськогосподарському виробництві, на належні, безпечні та здорові умови праці.

За результатами дослідження встановлено, що вітчизняне законодавство з охорони праці у сільському господарстві в цілому відповідає вимогам Конвенції № 184, чому в значній мірі сприяє оновлення нормативної бази за останні роки. Що ж до положень Конвенції № 184, для яких в українському законодавстві поки не розроблений порядок реалізації, то вони мають виконуватись базуючись на принципах верховенства права та з урахуванням належності ратифікованих міжнародних угод до законодавства України.

Ключові слова: охорона праці, сільське господарство, правове регулювання, Міжнародна організація праці, конвенція, імплементація

Актуальність.

Праця в сільському господарстві, маючи характерні особливості, потребує спеціального правового регулювання як на національному, так і на міжнародному рівні, що неодноразово було доведено теоретиками та підтверджено в практичній площині. Особливе значення в процесі її міжнародно-правового регулювання мають нормативно-правові акти Міжнародної організації праці (далі – МОП), якою починаючи з 1919 р. було прийнято низку конвенцій та рекомендацій, що стосуються фактично всіх аспектів відносин у сфері праці в сільськогосподарській галузі. Важливе місце серед них займають акти з охорони праці, серед яких Конвенція МОП № 184 «Про безпеку та гігієну праці у сільському господарстві». Зважаючи на об'єктивну небезпечність сільськогосподарської діяльності, високі показники виробничого травматизму, а також враховуючи активізацію в Україні євроінтеграційних процесів та пов'язану з цим необхідність приведення вітчизняного законодавства до міжнародних стандартів, на що неодноразово вказувалось науковцями (Гафурова, 2019: 19), характеристика наведеного акту МОП та вивчення ступеню врахування його положень у діючому українському законодавстві є своєчасним та актуальним.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Проблеми охорони праці у сільському господарстві неодноразово зачіпались у працях таких учених, як Л.О. Бондар, Н.Б. Болотіна, В.О. Войналович, В.Ц. Жидецький, В.В. Но-

сік, І.П. Пістун, Н.І. Титова, В.Ю. Уркевич, І.І. Шамшина, В.З. Янчук та інші. Однак спеціальних досліджень міжнародно-правового регулювання названих відносин, у тому числі аналізу відповідної правової бази фактично не проводилось, що додатково підтверджує необхідність наукових пошуків у цьому напрямі.

Метою статті є аналіз Конвенції МОП № 184 «Про безпеку та гігієну праці у сільському господарстві» (далі – Конвенція № 184) як одного з основних джерел міжнародно-правового регулювання відносин із охорони праці у сільському господарстві та визначення ступеню врахування її положень у національному законодавстві.

Результати.

Конвенція № 184 є відносно новою (прийнята 5 червня 2001 р. на вісімдесят дев'ятій сесії Генеральної конференції МОП) та суттєво відрізняється від попередніх актів МОП у сфері праці в сільському господарстві.

Так, прийняті раніше конвенції як правило, стосувались лише одиничних аспектів трудових відносин в аграрній сфері. До таких належать конвенції МОП: № 12 про відшкодування шкоди у разі нещасних випадків на роботі у сільському господарстві, № 25 про страхування на випадок хвороби працівників у сільському господарстві, № 36 про обов'язкове страхування за віком працівників у сільському господарстві; № 38 про обов'язкове страхування на випадок інвалідності працівників у сільському господарстві, № 99 про процедуру встановлення мінімальної заробітної плати в сільському господарстві, № 101 про оплачувані відпустки у сільському господарстві та деякі інші.

Натомість Конвенція № 184 охоплює цілий комплекс питань щодо врегулювання відносин із охорони праці в сільському господарстві - починаючи від національної політики в галузі безпеки та гігієни праці у цій галузі; забезпечення безпеки праці при експлуатації обладнання; безпечного ведення вантажно-розвантажувальних операцій й транспортування матеріалів, правильного поводження з хімічними речовинами, сільськогосподарськими тваринами; забезпечення захисту працівників від ризиків біологічного характеру й закінчуючи врегулюванням відносин із охорони праці молодих працівників, тимчасових та сезонних працівників, жінок, а також питань організації робочого часу, страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Таким чином, Конвенція № 184 увібрала в себе фактично всі ключові аспекти охорони праці на сільськогосподарських підприємствах та, як абсолютно вірно відмічається вченими, вперше за всю історію існування МОП визначила основні засади охорони праці в сільському господарстві в єдиному акті (Нагорна, Вітте & Добровольський, 2009: 6).

Окрім комплексності, ще однією важливою рисою Конвенції № 184 є чітке закріплення терміну «сільське господарство», яке за ст. 1 документу включає «сільськогосподарську та лісівницьку діяльність, здійснювану на сільськогосподарських підприємствах, у тому числі рослинництво, лісівництво, тваринництво, розведення комах, первинну переробку продукції рослинного й тваринного походження власником підприємства чи від його імені, а також використання та обслуговування механізмів, устаткування, пристосувань, інструментів і сільськогосподар-

ських агрегатів, зокрема будь-які технологічні процеси, зберігання, операції чи транспортування на сільськогосподарському підприємстві, які безпосередньо пов'язані із сільськогосподарським виробництвом». Це дозволяє уникнути труднощів у практичному застосуванні норм Конвенції № 184 в Україні, оскільки наразі вітчизняне законодавство оперуючи поняттям «сільське господарство», визначає його дуже загально – як «вид господарської діяльності з виробництва продукції, яка пов'язана з біологічними процесами її вирощування, призначеної для споживання в сирому і переробленому вигляді та для використання на нехарчові цілі» («Про стимулювання розвитку сільського ...», 2001).

Прийнятним для України є й виключення зі сфери дії Конвенції № 184 натурального господарства (ст. 2), зважаючи на особливості правового статусу особистих селянських господарств, визначених у вітчизняному правовому полі.

Характеризуючи значення Конвенції № 184 для реалізації конституційних прав усіх працюючих у сільському господарстві на належні, безпечні та здорові умови праці, варто зупинитись і на способах виконання Україною зобов'язань, взятих на себе при ратифікації даного міжнародного акту (Законом України від 1 квітня 2009 р. № 1216-VI). І тут спершу потрібно відмітити, що науковці вже досить тривалий час працюють над розробкою дієвих шляхів удосконалення законодавства про охорону праці саме у сільськогосподарській галузі, зокрема в частині відображення її галузевої специфіки. Висувались пропозиції щодо прийняття Галузевої програми поліпшення стану безпеки й гігієни праці і виробничого середовища у сільському господарстві

на середньостроковий та довгостроковий періоди (Гуменна & Амелічева, 2016: 25), розробки галузевої системи управління охороною праці (Войналович & Голод, 2013: 66), врахування спеціальних вимог щодо хорони праці у сільському господарстві в державній політиці з цих питань та їх закріплення в окремому законодавчому акті (Багай, 2008: 129), розробки типових статутів аграрних підприємств (Пироговська, 2015: 305) тощо. Проте на даний час ряд проблем щодо врахування особливостей працеохоронних заходів у досліджуваній сфері так і залишається не вирішеною.

Одним із можливих варіантів виходу із такої ситуації й має стати виконання приписів Конвенції № 184. Як вказує В.В. Єрмоєнко, єдиним можливим варіантом виконання будь-яких зобов'язань у міжнародних публічних правовідносинах для держави є імплементація відповідних положень міжнародних договорів національним законодавством, організація їх виконання органами виконавчої влади й захист відповідних прав судом. Відтак, наголошує автор, положення конвенцій МОП повинні бути імplementовані національним законодавством (Єрмоєнко, 2010: 89).

Це також впливає із самого змісту Конвенції № 184, де зафіксовані конкретні зобов'язання України: призначити компетентний орган, відповідальний за впровадження політики у галузі безпеки та гігієни праці в сільському господарстві та за впровадження у життя відповідних національних нормативних актів; визначити в національних нормативних актах права та обов'язки роботодавців і працівників стосовно охорони праці в сільському господарстві; створити механізми міжгалузевої координації

між відповідними органами та організаціями сільськогосподарської галузі (ч. 2 ст. 4); розробити загальний порядок співробітництва роботодавців, які спільно здійснюють діяльність на сільськогосподарському виробництві, щодо виконання ними вимог із безпеки та охорони праці (ч. 2 ст. 6); закріпити в національному законодавстві обов'язки роботодавця щодо здійснення оцінки ризиків стосовно безпеки та здоров'я працівників, вжиття заходів із запобігання негативного впливу на працівників шкідливих та небезпечних виробничих факторів, надання працівникам інформації щодо безпечного виконання робіт, способів захисту тощо (ст. 7); визначити в національному законодавстві порядок використання прав і виконання обов'язків працівників сільського господарства (ст. 8); визначити в національному законодавстві вимоги безпеки та ергономіки обладнання, що використовується в сільськогосподарському виробництві (ст. 9 та ст. 10); покласти на компетентний орган вжиття заходів щодо забезпечення правильного поведіння з хімічними речовинами, які використовуються в сільському господарстві (ст. 12 та ст. 13); в національному законодавстві закріпити: заходи безпеки при поводженні з тваринами та забезпечення захисту від ризиків біологічного характеру (ст. 14), вимоги до сільськогосподарських виробничих об'єктів (ст. 15), види професій чи робіт, до яких допускаються неповнолітні (ст. 16), організацію робочого часу (ст. 20), страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань (ст. 21).

Як вірно відмічає В. В. Єрмоєнко, в усіх наведених приписах ідеться про національне законодавство,

прийняти яке повинна держава. Іншими словами, з названих положень Конвенції № 184 впливають норми міжнародного публічного права, що встановлюють обов'язки держав (Єрмоєнко, 2010: 89).

Аналізуючи вітчизняне законодавство із охорони праці в сільському господарстві на предмет його відповідності нормам Конвенції № 184 можемо констатувати позитивні зрушення, зокрема суттєве оновлення нормативної бази.

Приміром, із метою актуалізації вимог щодо створення безпечних та нешкідливих умов праці та оптимізації системи галузевих нормативних актів із охорони праці наказом Міністерства соціальної політики України від 29.08.2018 р. № 1240 були затверджені єдині для всіх юридичних та фізичних осіб, які провадять діяльність у сільському господарстві, Правила охорони праці у сільськогосподарському виробництві.

Велика увага приділена врегулюванню відносин із охорони праці на найбільш небезпечних сільськогосподарських роботах. На заміну застарілим актам радянської доби прийняті нові Правила охорони праці для працівників, зайнятих на роботах зі зберігання та переробки зерна (затверджені наказом Міністерства соціальної політики України від 20.09.2017 р. № 1504), Правила охорони праці під час експлуатації обладнання, що працює під тиском (затверджені наказом Міністерства соціальної політики України від 5.03.2018 р. № 333), Правила охорони праці під час експлуатації вантажопідіймальних кранів, підіймальних пристроїв і відповідного обладнання (затверджені наказом Міністерства соціальної політики України від 19.01.2018 р. № 62). Розроблений

Технічний регламент безпеки машин (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 30.01.2013 р. № 62), який враховує положення Директиви Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу 2006/42/ЄС від 17.05.2006 р. щодо машин і механізмів. З урахуванням Директиви Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу від 26.05.2003 р. № 2003/37/ЄС щодо затвердження типу сільськогосподарських або лісогосподарських тракторів, їх причепів та змінних причіпних машин, разом із їх системами, складовими частинами та окремими технічними вузлами, Україною прийнято Технічний регламент затвердження типу сільськогосподарських та лісогосподарських тракторів, їх причепів і змінних причіпних машин, систем, складових частин та окремих технічних вузлів (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 р. № 1367) та ін.

В цілому відповідають приписам Конвенції № 184 положення національного законодавства щодо мінімального допуску до роботи неповнолітніх в сільському господарстві (ст. 188 КЗпП), встановлення обмежень щодо застосування праці неповнолітніх (ст. 190 КЗпП, наказ Міністерства охорони здоров'я України від 31.03.1994 р. № 46 «Про затвердження Переліку важких робіт і робіт із шкідливими та небезпечними умовами праці, на яких забороняється застосування праці неповнолітніх»), врегулювання праці цієї категорії працівників (Глава XIII КЗпП).

Національне законодавство повною мірою регулює порядок реалізації задекларованих ст. 7 Конвенції № 184 обов'язків роботодавця. Так, здійснення оцінки ризиків стосовно безпеки та здоров'я працівників відбувається че-

рез проведення атестації робочих місць за умовами праці, порядок проведення якої регламентує постанова Кабінету Міністрів України від 1.08.1992 р. № 442. Розробка та вживання заходів із запобігання та захисту сільськогосподарських працівників реалізується через впровадження системи управління охороною праці, нормативною основою якої є Закон України «Про охорону праці» від 14.10.1992 р. № 2694-XII (зокрема Розділ III цього нормативного акту), Типове положення про службу охорони праці (затверджене наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 15.11.2004 р. № 255) та інші підзаконні акти. Механізм виконання обов'язку роботодавця щодо інформування працівників з питань охорони праці, у тому числі ризиків, пов'язаних із технологічними процесами відображено в нормах КЗпП (ст. 29), приписах Закону України «Про охорону праці» щодо навчання та перевірки знань з охорони праці (ст. 18), Типовому положенні про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці (затверджено наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26.01.2005 р. № 15) та інших нормативних документах. Встановлений у п. с) ст. 7 Конвенції № 184 обов'язок роботодавця припинити роботу у випадках, коли існує загроза безпеці чи здоров'ю працівників, а також вжиття ним заходів щодо їх евакуації відтворений у ст. 6 Закону України «Про охорону праці» та детально регламентований у Порядку розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 17.04. 2019 р. № 337).

Нарешті, вимоги Конвенції № 184 щодо забезпечення страхування

працівників сільського господарства від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань на рівні, еквівалентному тому, який надається працівникам інших галузей, забезпечуються через існуючі на національному рівні механізми як загальнообов'язкового, так і добровільного соціального страхування, встановлені Законом України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 23.09.1999 р. № 1105-XIV.

Як видно з вищенаведеного, Україна провадить активну роботу щодо виконання взятих на себе зобов'язань у частині приведення вітчизняного законодавства про охорону праці у сільському господарстві до міжнародних вимог (в першу чергу, встановлених Конвенцією № 184). Водночас цей процес ще далеко не завершений. Проте вже зараз більшість прогалин у правовому регулюванні розглядуваних відносин можуть бути заповнені виходячи із такої властивості норм Конвенції № 184, як їх пряма дія. Тобто всі визначені Конвенцією № 184 приписи повинні виконуватись незалежно від наявності в українському законодавстві порядку їх виконання. Такий наш висновок ґрунтується на доведеному теоретиками права підході щодо неможливості процедурних норм блокувати реалізацію норм матеріальних («Науково-практичний коментар до цивільного ...», 2008: 423). Стосовно можливого способу виконання останніх, то тут ми погоджуємось із В.В. Єршоменком що в умовах відсутності установленого порядку реалізації цих нормативних приписів, обов'язки повинні виконуватись, а права – реалізовуватись базуючись на принципі верховенства права, на засадах добросовісності, справедливості та розумності (Єршоменко, 2010: 88).

Висновки і перспективи.

Таким чином, в умовах триваючого процесу імплементації міжнародних стандартів із охорони праці, ратифікація Україною Конвенції № 184 є прогресивним кроком у напрямі підвищення ступеня захищеності працюючих у аграрній сфері. Зважаючи на комплексність змісту, сферу дії та способи виконання приписів Конвенції № 184, цей міжнародний акт фактично закладає галузеві основи охорони праці у сільському господарстві нашої держави, а виконання взятих на себе Україною зобов'язань за ним – умовою забезпечення конституційного права осіб, зайнятих у сільськогосподарському виробництві, на належні, безпечні та здорові умови праці.

Список використаних джерел

1. Гафурова О.В. Вплив євроінтеграційних та міжнародних зобов'язань на розвиток аграрного законодавства України. *Право. Людина. Довкілля*. 2019. Том. 10. № 3. С. 14–20.
2. Нагорна А.М., Вітте П.М., Добровольський Л.О. Конвенції та рекомендації МОП з гігієни праці. *Український журнал з проблем медицини праці*. 2009. № 3(19). С. 5–11.
3. Про стимулювання розвитку сільського господарства на 2001–2004 рр.: Закон України від 18.01.2001 р. № 2238–III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 11. Ст. 52.
4. Гуменна В.В., Амелічева Л.П. Проблеми забезпечення права на охорону праці працівників сільського господарства в умовах «озеленення» економіки. *Вісник студентського наукового товариства Донецького національного університету імені Василя Стуса*. 2016. Том. 2. № 8. С. 22–26.

5. Войналович О.В., Голод В.П. Роль охорони праці у соціально-економічному розвитку сільських територій. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. Серія: Економіка, аграрний менеджмент, бізнес. 2013. Вип. 181(1). С. 65–70.
6. Багай Н.О. Розвиток законодавства про охорону праці у сільському господарстві. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства*. 2008. Вип. 20. С. 125–133.
7. Пироговська В.О. Особливості правового регулювання трудових правовідносин працівників сільського господарства. *Митна справа*. 2015. № 1(97). Ч. 2 Кн. 2. С. 299–305.
8. Єрьоменко В.В. Галузева належність правових норм конвенцій МОП та їх застосування в трудовому праві. *Проблеми законності*. 2010. № 10. С. 82–90.
9. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України. В 4-х т. Т. 4: *Методологія тлумачення нормативно-правових актів України*. Відп. ред. В.Г. Ротань. Київ: Юридична книга, 2008. 848 с.

References

1. Hafurova, O.V. (2019). Vplyv yevrointehratsiinykh ta mizhnarodnykh zobov'iazan na rozvytok ahrarnoho zakonodavstva Ukrainy. *Pravo. Liudyna. Dovkilia* [Influence of the euro-integration and international obligations on the agricultural legislation of Ukraine. *Law. Human. Environment*], 10(3): 14–20 (in Ukrainian).
2. Nahorna, A.M., Vitte, P.M. & Dobrovolsky, L.O. (2009). Konventsii ta rekomendatsii MOP z hihiieny pratsi. *Ukrainskyi zhurnal z problem medytsyny pratsi* [ILO Conventions and Recommendations on Occupational Health. *Ukrainian Journal of Occupational Health*], 3(19): 5–11 (in Ukrainian).
3. Pro stymuliuvannia rozvytku silskoho hospodarstva na 2001–2004: *Zakon Ukrainy*

- 18.01.2001 № 2238–III. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy [On stimulating the development of agriculture for 2001–2004: Law of Ukraine of January 18, 2001 № 2238–III. Information of the Verkhovna Rada of Ukraine] (2011), 11, 52 (in Ukrainian).
4. Humenna, V.V. & Amelicheva, L.P. (2016). Problemy zabezpechennia prava na okhoronu pratsi pratsivnykiv silskoho hospodarstva v umovakh «ozelenennia» ekonomiky. Visnyk studentskoho naukovoho tovarystva Donetskoho natsionalnoho universytetu imeni Vasylia Stusa [Problems of securing the right to labor protection of agricultural workers in the conditions of greening the economy. Bulletin of the Student Scientific Society of Vasyl Stus Donetsk National University], 2(8): 22–26 (in Ukrainian).
5. Voinalovych, O.V. & Holod, V.P. (2013). Rol okhorony pratsi u sotsialno-ekonomichnomu rozvytku silskykh terytorii. Naukovyi visnyk Natsionalnoho universytetu bioresursiv i pryrodokorystuvannia Ukrainy. Seria: Ekonomika, ahraryni menedzhment, biznes [The role of labor protection in the socio-economic development of rural areas. Scientific Bulletin of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. Series: Economics, Agricultural Management, Business], 181(1): 65–70 (in Ukrainian).
6. Bahai, N.O. (2008). Rozvytok zakonodavstva pro okhoronu pratsi u silskomu hospodarstvi. Aktualni problemy vdoshkonalennia chynnoho zakonodavstva [Development of legislation on labor protection in agriculture. Actual problems of improving the current legislation], 20: 125–133 (in Ukrainian).
7. Pyrohovska, V.O. (2015). Osoblyvosti pravovoho rehuliuвання трудових pravovidnosyn pratsivnykiv silskoho hospodarstva. Mytna sprava [Features of legal regulation of labor relations of agricultural workers. Customs business], 1(97), 2(2): 299–305 (in Ukrainian).
8. Yeryomenko, V.V. (2010). Haluzeva nalezhnist pravovykh norm konventsii MOP ta yikh zastosuvannia v трудовому pravi. Problemy zakonnosti [Legal rules of the wto conventions: belonging to the branch of law and their application in labour law], 10: 82–90 (in Ukrainian).
9. Naukovo-praktychnyi komentar do tsyvilnoho zakonodavstva Ukrainy. V 4-kh t. T. 4: Metodolohiia tlumachennia normatyvno-pravovykh aktiv Ukrainy [Scientific and practical commentary on the civil legislation of Ukraine. In 4 vols Vol. 4: Methodology of interpretation of normative legal acts of Ukraine. Ans. ed. V.G. Rotan] (2008). Kyiv: Yurydychna knyha, 848 (in Ukrainian).

T.S. Novak (2020). CONVENTION OF THE INTERNATIONAL LABOR ORGANIZATION NO 184 «ON THE SAFETY AND HYGIENE OF WORK IN AGRICULTURE» AND LEGISLATION OF UKRAINE. *Law. Human. Environment*,

11(1): 50-58. <https://doi.org/10.31548/law2020.01.006>.

Summary. The article analyzes the International Labor Organization Convention No. 184 «On the Safety and Hygiene of Work in Agriculture» as one of the primary sources of international legal regulation of relations on labor protection in agriculture. It determines the degree of incorporation of its provisions in national legislation.

It is revealed that Convention No. 184 is complex in nature and covers all aspects of the regulation on labor protection in agriculture – from national policies in the field of occupational safety and health, establishing safety requirements for the operation of equipment, implementation of technological activities in animal husbandry and crop production, reflecting the characteristics of work of minors and women, and regulating working time issues, occupational accident and occu-

pational disease insurance, reflection of the peculiarities of employment of children and women and to regulation of the problems of organization of working time, insurance against accidents at work and occupational diseases. This international act lays down the sectoral foundations of labor protection in agriculture of our country, and the fulfillment of Ukraine's obligations under it – a condition of ensuring the constitutional right of persons engaged in agricultural production to proper, safe and healthy working conditions.

The study found that domestic agricultural labor law, in general, meets the requirements of Convention No. 184, which has contributed significantly to the renewal of the regulatory framework in recent years. As for the provisions of Convention No. 184, which have not yet been implemented in Ukrainian law, they must be performed based on the rule of law and taking into account the conformity of ratified international agreements with the legislation of Ukraine.

Keywords: labor protection, agriculture, legal regulation, International Labor Organization, convention, implementation
